

หลักสูตร: นักบริหารอนามัยสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมสุขภาพ รุ่นที่ 3

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: คณะสาธารณสุขศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1. หลักการและเหตุผล

สถานการณ์ปัญหาและภาวะคุกคามด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการเกิดโรค ความเจ็บป่วยและการบาดเจ็บของประชากรไทย มีแบบแผนที่ซับซ้อน รุนแรงและผลกระทบที่เกิดขึ้นในวงกว้าง นับตั้งแต่ช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 18 ซึ่งเป็นยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม ถึงปัจจุบัน เป็นยุคที่มนุษย์ชาติเข้าไปมีอิทธิพลต่อการใช้สอยประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน (ยุค Anthropocene) อย่างไรก็ตาม ความซับซ้อนของสถานการณ์ในยุคต้นนั้น นักบริหารอนามัยสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมสุขภาพและส่งเสริมสุขภาพและส่งเสริมสุขภาพสามารถใช้เทคโนโลยีด้านวิศวกรรมสุขภาพ การสุขภาพสิ่งแวดล้อมและมาตรการทางสาธารณสุข เข้าจัดการเหตุแห่งปัญหาที่ส่วนใหญ่เนื่องมาจากการกำจัดสิ่งปฏิกูล ขยะมูลฝอย น้ำโสโครก การปนเปื้อนน้ำสะอาด ฯลฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จนสามารถควบคุม ป้องกัน จำกัด กวาดล้าง โรคติดต่อที่เป็นสาเหตุการตาย ความเจ็บป่วยลงได้อย่างชัดเจน เป็นผลให้อัตราการตายก่อนวัยอันควร (Premature death) ของประชากรลดลงอย่างรวดเร็วและชัดเจน จนย่างเข้า ศตวรรษที่ 20 ที่เป็นยุคการมุ่งสร้างความสำเร็จเติบโตทางเศรษฐกิจ การเร่งรัดสร้างผลิตภาพด้านการเกษตร การก่อสร้างและขยายโครงสร้างพื้นฐาน โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆที่ทันสมัย ส่งผลให้สถานการณ์ปัญหาและภาวะคุกคามต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมมีการปรับเปลี่ยนสู่สถานการณ์การปนเปื้อนทางสิ่งแวดล้อมทั้งทาง น้ำ อากาศ อาหาร ที่มาจากสารเคมี ฝุ่นละออง และจุลชีพ มากขึ้น นักบริหารอนามัยสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมสุขภาพต้องใช้ความรู้และทักษะทางวิชาการ ผ่านมาตรการด้านการศึกษา การจัดการบริการ และกฎหมาย ให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงและการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อการปกป้องและป้องกันสมาชิกของชุมชนเอง ความพยายามดังกล่าวแม้จะสามารถชะลอและบรรเทาความรุนแรงของปัญหาลงไปได้หลายส่วน แต่ยังมีภาระที่จะต้องบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลง ให้เท่าทันกับการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่จะเป็นภัยต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่ตกอยู่ในกับดักของความยากจน (Poverty trap) และความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมด้านสุขภาพ (Equitable health) ในการดำรงชีวิตให้สมศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เมื่ออย่างเข้าคริสต์ศตวรรษที่ 21 ปัญหาที่สะสมมาแต่ช่วง ศตวรรษที่ 20 ยังคงมีผลและทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น และไม่เพียงส่งผลกระทบต่อสุขภาพ โรค ความเจ็บป่วยและการบาดเจ็บของประชากร (Human system) อย่างต่อเนื่องเท่านั้น แต่ผลสะสมดังกล่าว ยังส่งแรงเหวี่ยง (Momentum) ต่อระบบธรรมชาติของโลก (Earth's natural system) ที่ทำให้ขอบเขตความสามารถของระบบธรรมชาติของโลก ในการดูแล รองรับ ให้เกิดความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ ต้องเสื่อมถอยลงไปด้วย ปรากฏการณ์โลกร้อน การเกิดภัยธรรมชาติ ความเปลี่ยนแปลงด้าน

ภูมิศาสตร์ประชากร และการย้ายถิ่นฐาน ความเปลี่ยนแปลงด้านชีววิทยาของจุลชีพที่ทำให้เกิดโรคและการเกิดโรคใหม่ (New diseases) ความรุนแรงในสังคม ฯลฯ ล้วนแต่เป็นตัวชี้วัดความเสี่ยงของผลกระทบของภาวะคุกคามต่อระบบธรรมชาติของโลกที่หนีไม่พ้นส่งผลกระทบต่อความอยู่ดีมีสุขของประชากร “...เราได้มัดจำความมีสุขภาพดีของคนรุ่นต่อไป โดยการเบียดเบียนทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพียงเพื่อการพัฒนาและการจะได้มาซึ่งความเป็นอารยะ แต่ผลที่ได้กลับส่งผลร้ายต่อสุขภาพของประชากรอันเนื่องมาจากความเสื่อมถอยความสามารถของระบบธรรมชาติที่สนับสนุนการดำรงชีพของมนุษย์.....”

เมื่อเร็วๆ นี้ มูลนิธิ Rockefeller ได้จัดประกายแนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพของพิภพโลก (Planetary health) โดยนิยามว่า สุขภาพของพิภพโลก เป็นความสัมพันธ์ผลมาตรฐานสูงสุดที่พึงบรรลุได้ ของความมีสุขภาพ ความเป็นอยู่ที่ดี และความเป็นธรรม ทั่วทั้งโลก ซึ่งจะต้องให้ความสนใจอย่างจริงจัง ต่อระบบสังคมมนุษย์ (Human System) ทั้งในมิติด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ที่จะมีผลต่ออนาคตของมนุษยชาติและระบบธรรมชาติของพิภพโลก (Earth's natural system) ที่เป็นตัวกำหนดขีดจำกัดความปลอดภัยของสิ่งแวดล้อม ที่จะเอื้อให้มวลมนุษย์เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ ในยุคศตวรรษที่ 21 นี้ จึงเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์มนุษยชาติ ที่มนุษย์ในทุกมุมโลก ทุกเศรษฐกิจหรือสังคม จะต้องถูกคุกคามและร่วมชะตากรรมเดียวกัน จากปัญหาความเสื่อมถอยด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและสุขภาพในยุคนี้

ดังนั้นจึงเป็นความท้าทายและจำเป็นต้องทบทวนและทำการพัฒนาสมรรถนะนักบริหารอนามัยสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมสุขภาพทั้งในเชิงสมรรถนะทางวิชาการ และสมรรถนะทางการจัดการที่เพิ่มเติมและแตกต่างจากเดิม

2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อพัฒนานักบริหารอนามัยสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมสุขภาพ โดยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
2. เพื่อเพิ่มพูนสมรรถนะวิชาชีพที่จำเป็นในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและการส่งเสริมสุขภาพ
ในภาวะคุกคาม
3. เพื่อสร้างเครือข่ายทางวิชาการ สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมและการส่งเสริมสุขภาพให้เอื้อต่อการสร้างชุมชนน่าอยู่ ที่มีสุขภาพดี

3. กลุ่มเป้าหมายของหลักสูตร

กลุ่มเป้าหมายที่จะเข้ารับการอบรม จะเป็นข้าราชการ หรือบุคลากรจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนมุมมองที่หลากหลาย แต่เป้าหมายเป็นหนึ่งเดียวในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ดังนั้นในแต่ละรุ่นจะมีผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมประชุม ได้แก่ เจ้าหน้าที่ทางด้านส่งเสริมสุขภาพ และสิ่งแวดล้อมจากหน่วยงานภาครัฐ และผู้สนใจจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้สนใจทั่วไป โดยจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมแต่ละรุ่นไม่ควรเกิน 30 คนต่อรุ่น เพื่อให้การฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วมมีประสิทธิภาพสูงสุด

4. ระยะเวลาการฝึกอบรม และการเทียบจำนวนหน่วยกิต

หลักสูตร “นักบริหารอนามัยสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมสุขภาพ” รุ่นที่ 3 ประกอบด้วย 6 หน่วย (Module) แบ่งเป็น 6 ช่วงๆ ละ 1 สัปดาห์หรือ ประมาณ 72-90 ชั่วโมงต่อเนื่องกัน โดยแต่ละสัปดาห์ จะเริ่มอบรมในวันศุกร์ และสิ้นสุดในวันอาทิตย์ โดยวันศุกร์ จะใช้เวลาเรียนประมาณ 3-4 ชั่วโมง เริ่มในช่วงเวลาบ่ายถึงค่ำ, วันเสาร์ ใช้เวลาตลอดทั้งวันตั้งแต่ 09.00 นาฬิกาเป็นต้นไป และวันอาทิตย์ใช้เวลาอีกประมาณ 3-4 ชั่วโมงในช่วงเช้า

สำหรับผู้ผ่านการอบรมตามเกณฑ์ที่กำหนดที่มีความประสงค์จะศึกษาต่อระดับปริญญาโทในหลักสูตร สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต (ส.ม.) คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จะได้รับการยกเว้นการเรียน 6 หน่วยกิต

5. ข้อตกลงในการจัดการอบรม

เพื่อให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ ผู้เข้ารับการอบรมได้รับประโยชน์สูงสุด ดังนั้นผู้จัดได้ทำข้อตกลงต่างๆ ในการฝึกอบรม ดังนี้

1. ผู้เข้าอบรมต้องสามารถเข้าอบรมได้ทุกหน่วย รวมทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ และมีเวลาเข้ารับการอบรมโดยรวม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. ผู้เข้าอบรมต้องทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ โดยสม่ำเสมอ
3. วิธีการฝึกอบรมใช้หลักการศึกษาผู้ใหญ่และการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยมีวิทยากรกระบวนการ (Facilitator) เป็นผู้เอื้ออำนวยการเรียนรู้
4. มีการบรรยาย และ/หรือ สัมเคราะห์บทเรียนเป็นระยะๆ จากผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละประเด็น เพื่อนำเสนอมุมมองในเชิงวิชาการ
5. อาจมีการเปลี่ยนแปลงสถานที่ในการฝึกอบรมบางหน่วย เพื่อให้เหมาะสมและเอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

6. ตารางการจัดการอบรม สำหรับรุ่นที่ 3

รุ่นที่ 3 มกราคม 2561- มีนาคม 2561

ครั้งที่	เดือน	วันพฤหัสบดี	วันศุกร์	วันเสาร์	วันอาทิตย์
ครั้งที่ 1	มกราคม	11 มกราคม 2561	12 มกราคม 2561	13 มกราคม 2561	
ครั้งที่ 2	มกราคม		19 มกราคม 2561	20 มกราคม 2561 (พิธีเปิด การอบรม)	21 มกราคม 2561
ครั้งที่ 3	กุมภาพันธ์		2 กุมภาพันธ์ 2561	3 กุมภาพันธ์ 2561	4 กุมภาพันธ์ 2561
ครั้งที่ 4	กุมภาพันธ์		9 กุมภาพันธ์ 2561	10 กุมภาพันธ์ 2561	11 กุมภาพันธ์ 2561

ครั้งที่ 5	กุมภาพันธ์		23 กุมภาพันธ์ 2561	24 กุมภาพันธ์ 2561	25 กุมภาพันธ์ 2561
ครั้งที่ 6	มีนาคม		2 มีนาคม 2561	3 มีนาคม 2561	4 มีนาคม 2561

หมายเหตุ วันศุกร์เริ่มเรียนเวลา 13.00 – 20.00 น.
วันเสาร์เริ่มเรียนเวลา 09.00 – 20.00 น.
วันอาทิตย์เริ่มเรียนเวลา 09.00 – 12.00 น.

7. การเตรียมอุปกรณ์สำหรับจัดอบรม

อุปกรณ์พื้นฐานที่ใช้ในกระบวนการฝึกอบรมตามคู่มือนี้ประกอบด้วย:

- กระดาษฟลิปชาร์ต
- กระดาษ A 4
- ปากกาเคมี สีดำ น้ำเงิน และแดง
- เทปกาวกระดาษขนาด 1 นิ้ว
- อุปกรณ์เครื่องเขียนต่าง ๆ เช่น ปากกาลูกลื่น สมุดจดบันทึก
- คอมพิวเตอร์และเครื่องฉาย LCD

อย่างไรก็ตามอุปกรณ์พื้นฐานที่กล่าวมาข้างต้นนี้ วิทยากรสามารถดูรายละเอียดได้ในแต่ละแผนกิจกรรมของแต่ละ หน่วยฝึกอบรม (Module)

8. สถานที่สำหรับฝึกอบรม ที่พัก และอาหาร

- สถานที่ฝึกอบรม: โรงแรมอมารี แอร์พอร์ต ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
เลขที่ ถนนเชิดวุฒากาศ แขวง สีกัน เขต ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร 10210
- ที่พัก : โรงแรมอมารี แอร์พอร์ต ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร (สำหรับการอบรม Module 2-6)
- ที่พัก : โรงแรมริเวอร์ไซด์รีสอร์ท เลขที่ 112/2 หมู่ 2 ถนนโพธิ์พระยา-ศรีประจันต์ (ฝั่งตะวันตก) ตำบลมดแดง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี 72140 (สำหรับ Module 1)
- อาหาร: ไทยบุตเฟต์
- Module 1: วัตรรอยเท้าช้าง-การเรียนรู้ศาสตร์ของพระราชาเพื่อพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมสุขภาพ

กลุ่มที่ 1 พื้นที่ อบต.พลับพลาไชย โรงเรียนผู้สูงอายุต้นแบบ อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี

กลุ่มที่ 2 พื้นที่ รพ.สต.พลับพลาไชย เครือข่ายการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง การดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี

กลุ่มที่ 3 พื้นที่ เทศบาลบ้านดอน (วิสาหกิจในชุมชนกับภาวะสุขภาพ) อำเภอกู่ทอง จังหวัด
สุพรรณบุรี

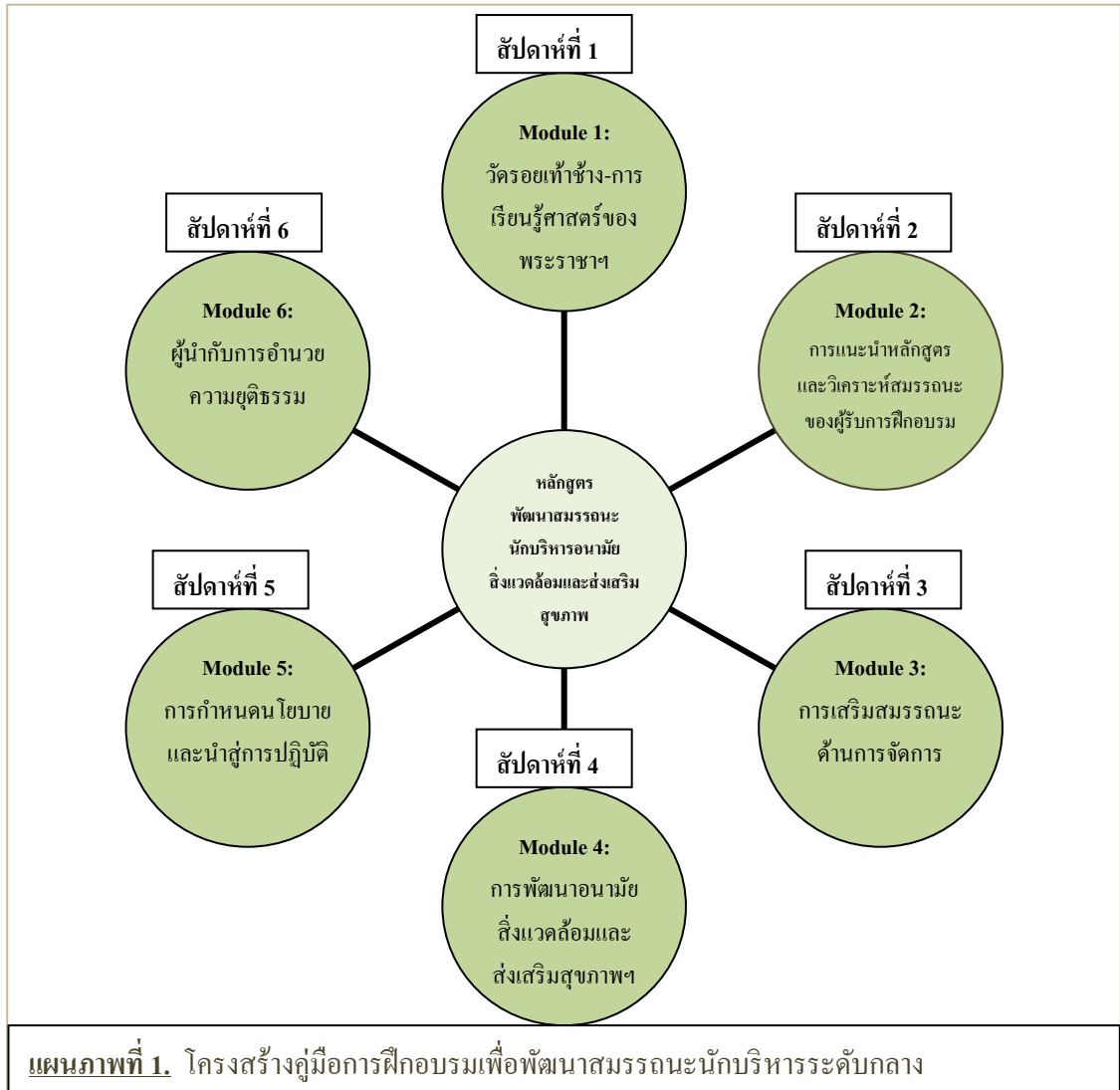
กลุ่มที่ 4 พื้นที่ โรงเรียนบ้านหนองผือ อ.เลาขวัญ จ.กาญจนบุรี โรงเรียนเล็กในป่าใหญ่
กับการจัดการเรียนการสอนด้วยศาสตร์พระราชา

9. วิธีการฝึกอบรม

การฝึกอบรมในหลักสูตรนี้เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นหลัก เพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบแก้ปัญหาที่เอื้อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ โดยใช้หลักการจัดการศึกษาแบบผู้ใหญ่ (Adult learning) รวมทั้งจัดให้มีการดูงาน เพื่อนำสิ่งที่เรียนรู้มาฝึกปฏิบัติ โดยมีการเชิญผู้บริหาร นักวิชาการ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญ ที่เกี่ยวข้องมาบรรยาย และร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

10. โครงสร้างของคู่มือฝึกอบรม

คู่มือฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารระดับกลางด้านงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมสุขภาพ ประกอบด้วย 6 หน่วยการเรียนรู้ (Module) ดังแผนภาพที่ 4 โดยแต่ละหน่วยใช้เวลาประมาณ 12-15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ใช้เวลาอบรมในช่วงวันศุกร์ วันเสาร์ และวันอาทิตย์ ของแต่ละสัปดาห์ รวมเวลาประมาณ 72-90 ชั่วโมง ต่อรุ่น หรือเทียบเท่ากับ 6 หน่วยกิต (15 ชั่วโมง/หน่วยกิต)

จากแผนภาพที่ 1: สามารถอธิบายลักษณะสังเขปของหน่วยการฝึกอบรม ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 Module ดังต่อไปนี้

Module 1: วัดรอยเท้าข้าง-การเรียนรู้ศาสตร์ของพระราชฯเพื่อพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมสุขภาพ

หน่วยการฝึกอบรมนี้ จะเป็นการแสวงหาแนวทางสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่เชื่อมโยงแนวนโยบายการพัฒนาตลอดช่วงชีวิต (Life course approach to health) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable development goals) และ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศาสตร์ของพระราชฯ ที่เน้นการพัฒนาแบบคิดและวิถีการดำเนินชีวิตให้เหมาะกับภูมิสังคม การเดินทางสายกลาง ความสมเหตุสมผล รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงทั้งที่เกิดจากภายในและภายนอก มีภูมิคุ้มกันตนเองและชุมชน ให้มีความมั่นคง ฯลฯ เพื่อปรับใช้ในกระบวนการแก้ปัญหาแบบมีเป้าประสงค์เป็นหลัก (Goal directed problem solving) ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่มีระบบคิด (Mindset) แบบยืดหยุ่น (Resilience) เป็นการฝึกการเรียนรู้เพื่อการแก้ปัญหาตลอดชีวิตสำหรับชุมชน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในหน่วยนี้ จะเริ่มจากการวิเคราะห์ข้อดีข้อจำกัดในบทเรียนทำไมต้องการพัฒนาโดยแนวทาง Life course approach to health และการศึกษาดูงานการพัฒนาในโครงการพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง (Benchmarking)

เป็นจุดอ้างอิง เพื่อสังเคราะห์บทเรียนในการปรับปรุงงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและการส่งเสริมสุขภาพในหน้าที่ที่รับผิดชอบ

Module 2: การปฐมนิเทศและการวิเคราะห์สมรรถนะตนเองเพื่อการปรับพื้นฐาน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในหน่วยนี้ จะเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมมีการทบทวนระบบคิด ที่จะเชื่อมโยงกับสถานการณ์ที่มีความซับซ้อน หลากหลายและไม่แน่นอน ซึ่งจำเป็นจะต้องพ้นจากการคิดแบบความเคยชิน (Automatic thinking) บนพื้นฐานการใช้ประสบการณ์เก่าๆ (Downloading) เป็นระบบคิดเชิงวิพากษ์ (Critical thinking) และการคิดเชิงระบบ (Systems thinking) เพื่อปรับกระบวนการแก้ปัญหาที่จะรับมือกับความสับสน วุ่นวาย ไม่แน่นอนในอนาคต ซึ่งจะต้องมีความชัดเจนในนโยบายและเป้าประสงค์ของการพัฒนา ความชัดเจนในเป้าประสงค์สูงสุด (What should be) จะทำให้การมองสถานการณ์ในปัจจุบัน (What is) ในเชิงระบบ มีความเข้าใจในเงื่อนไขต่าง ๆ และเห็นปฏิสัมพันธ์ ความเชื่อมโยงขององค์ประกอบส่วน (Building block) ของระบบที่ประกอบกันทำการหน้าที่ที่จะนำไปสู่เป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ ตามนโยบาย พัฒนาทั้งในระดับชาติและระดับสากล ที่พยายามขับเคลื่อนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยความเข้าใจในสถานการณ์ ตลอดจนความเคลื่อนไหวด้านการพัฒนา อนามัยสิ่งแวดล้อมและการส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งจะเป็นส่วนกระตุ้นให้เกิดการทบทวนสมรรถนะของตนเองในฐานะผู้บริหารระดับกลาง ซึ่งจะต้องเป็นทั้งผู้นำ (Leader) และผู้จัดการ (Manager) ที่ดี

Module 3: การเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในหน่วยนี้ จะมุ่งเสริมสร้างทักษะการจัดการที่สำคัญในการพัฒนาระบบที่มีการปรับตัวอย่างซับซ้อน ทั้งระบบสุขภาพโดยรวมและระบบด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและการส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งจะต้องทำหน้าที่จัดการเครือข่าย (Networking management) ที่มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายระดับ ทั้งระดับบน ซึ่งเป็นหน่วยเหนือ ที่กำกับนโยบาย หน่วยงานในระนาบเดียวกันทั้งภาครัฐ เอกชนและภาคประชาสังคม รวมถึงระดับภาคีเครือข่ายในภาคประชาชนและชุมชน ในการขับเคลื่อนแนวนโยบายการพัฒนา ผู้บริหารระดับกลางต้องมีสมรรถนะในการเป็นผู้นำ ที่จะมองเห็นประเด็นการพัฒนาที่สำคัญ (Do the right thing) และจะต้องสามารถทำงานในความรับผิดชอบได้อย่างถูกต้องทั้งเชิงบริหารและวิชาการ (Do the thing right) ซึ่งจะต้องเปิดกว้างเรียนรู้ตลอดชีวิต และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นอย่างยิ่งคือ ทักษะด้าน การฟัง (Listening) และทักษะด้านการแสวงหาความรู้แบบสุนทรียะ (Appreciative inquiry)

Module 4: การพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมและการส่งเสริมสุขภาพในยุคการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการปรับมุมมองเชิงวิชาการ ในหน่วยการเรียนรู้นี้ ผู้รับการฝึกอบรม จะได้รับกรณีศึกษาผลกระทบโครงการพัฒนาที่มีต่ออนามัยสิ่งแวดล้อมและวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชน โดยมุ่งให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการศึกษาชุมชน ทบทวนแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ทั้งในแง่ มุมมองผลลัพธ์ด้านสุขภาพเชิงนิเวศ (Ecological model of health outcome) ปัจจัยกำหนดด้านสังคมที่มีผลต่อสุขภาพ (Social determinants of health) แนวคิดทฤษฎีด้านการส่งเสริมสุขภาพ และกระบวนการแก้ปัญหาสุขภาพในระดับชุมชน นอกจากนี้ จะได้มีการนำเสนอแบบจำลองการวิเคราะห์สถานการณ์ความสัมพันธ์ระหว่าง การพัฒนา สิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชากร (D-P-S-S-E-A Framework) เพื่อเป็นปัจจัยนำเข้าไปให้ผู้รับการอบรมประยุกต์

นำประสบการณ์การเรียนรู้มาใช้วางแผนประเมินสถานการณ์สุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง

Module 5: การกำหนดนโยบายและการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในหน่วยนี้ เป็นการเตรียมนักบริหารทั้งในภาวะปัจจุบันและอนาคต ที่สังคมมีความหลากหลาย มีการติดต่อเชื่อมโยงและมีผลกระทบต่อกัน การบริหารการพัฒนาจะมีการกระจายอำนาจสู่ระดับพื้นที่มากขึ้น ดังนั้น นักบริหารในระดับกลาง จะต้องสามารถเป็นผู้นำในการนำนโยบายการพัฒนาโดยรวมของประเทศ สู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ที่รับผิดชอบ ซึ่งจะต้องสามารถแปลงนโยบายให้สอดคล้องกับภูมิสังคมของพื้นที่ สถานการณ์และภาวะคุกคามด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ตลอดทั้งคุณภาพชีวิตของประชากร มีความหลากหลายและไม่แน่นอน รวมทั้งการเกิดภาวะฉุกเฉิน ซึ่งผู้บริหารจะต้องเฝ้าดูและรู้เท่าทันสถานการณ์เหล่านั้น และมีความพร้อมในการสื่อสาร การระดมทรัพยากรและพลังจากภาคีเครือข่าย ตลอดจนการวัดและคิดคำนวณต้นทุน ผลประโยชน์ ผลกระทบของนโยบาย แผนงาน และโครงการที่เกี่ยวข้องกับภารกิจด้านสาธารณสุข ซึ่งจะทำให้สามารถกำหนดนโยบาย แนวทางการปฏิบัติและการบริหารจัดการที่เหมาะสม รวมทั้งการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

Module 6: ผู้นำในงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและการส่งเสริมสุขภาพกับการอำนวยความสะดวกธรรมชาติธรรม

ในสังคมที่มีความซับซ้อน และความเหลื่อมล้ำที่ชัดเจน กระบวนการพัฒนาซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่พึงปรารถนานั้น ย่อมหนีไม่พ้นที่จะกระทบต่อผลประโยชน์และการเป็นประชากรที่ดี โดยเฉพาะกลุ่มที่อ่อนไหว ยากไร้ ด้อยโอกาส และเข้าไม่ถึงข้อมูลข่าวสาร ในการที่จะเสริมสร้างทุนทางสังคม (Social capital) ให้ชุมชนที่มีความหลากหลาย ความสับสน ความไม่แน่นอน เกิดการปรับตัวสู่ดุลยภาพแบบมีเสถียรภาพที่เป็นพลวัต (Dynamic stability) โดยสมาชิกของสังคมนั้น จะต้องรู้สึกเชื่อถือ (Sense of trust) ซึ่งกันและกัน และแน่นอนกลไกการควบคุมทางสังคมที่จะเอื้ออำนวยความสะดวกธรรมให้เกิดขึ้นอย่างเป็นธรรม จึงเป็นเรื่องสำคัญสำหรับนักบริหารงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและการส่งเสริมสุขภาพ

การจัดการเรียนรู้ในหน่วยนี้ จะเป็นหน้าที่ของผู้เข้าร่วมรับการฝึกอบรม ที่จะวางแผนและดำเนินการจัดการประชุมสัมมนา โดยทางหลักสูตรได้เตรียมเสนอวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีประสบการณ์ในการบริหาร การอำนวยความสะดวกธรรม และการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ทั้งภายในองค์กรและระหว่างหน่วยงานกับชุมชน มาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทั้งนี้ ผู้รับการอบรมจะต้องวางแผน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ เตรียมแนวทางการตั้งคำถาม การประมวลสรุปบทเรียน และจัดทำรายงานการเรียนรู้ทั้งหมด

.....